

Steh dazu!

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata stratégiája 2020-ig

Magyarországi Németek
Országos Önkormányzata

Tartalomjegyzék

PREAMBULUM.....	2
I. POLITIKA.....	4
II. NEVELÉS-OKTATÁS.....	8
III. KULTÚRA	15
IV. IFJÚSÁG.....	19
V. MÉDIA.....	21
IMPRESSZUM.....	25

Preambulum

NYELV – IDENTITÁS – ÖSSZETARTOZÁS

1. A német nyelv az anyanyelvünk, emellett identitásunk egyik legfontosabb eleme és a népcsoport összetartozásának is jelképe.

Jogunk van anyanyelvünk használatára, de kötelességünk is minden tőlünk telhetőt megtenni azért, hogy a német nyelv használata mindinkább elterjedjen és természetessé váljon. Ennek érdekében szorgalmazzuk a német nyelv tudatos használatát a közéletben, németül beszélünk közösségünk rendezvényein, de az egymás közti hétköznapi kommunikációban is. Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a német nyelv használatának az egyházi szertartásokon. Elengedhetetlennek tartjuk a magyarországi német nyelvjárások megőrzését és továbbadását a fiatal generációknak.

2. A magyarországi németység közösségként való fennmaradásához és megerősödéséhez hatékonyan működő szervezeti háttérre van szükség.

Joggal vagyunk büszkéek arra, hogy több száz civil szervezetben sok ezren tevékenykednek kulturális értékeink, hagyományaink megőrzése, gyarapítása, átörökítése érdekében. Munkájuk segítése, a szervezetek vezetőinek és tagjainak tájékoztatása, képzése kiemelt jelentőséggel bír. A civil közösségekben rejlő értékek és e közösségek érdekeinek képvisellete és védelme fontos feladatot ró a több mint 400 helyi német nemzetiségi önkormányzatban dolgozó képviselőkre. Az érdekképviselési munka szakszerűségének és professzionalizmusának növelése meghatározó jelentőséggel bír.

3. Legmegbízhatóbban egy saját intézményrendszer szolgálja a jövőnket.

Az elmúlt 20 évben jelentős lépéseket tettünk egy saját fenntartású intézményrendszer létrehozása, működtetése és hálózattá szervezése érdekében. Üdvözljük és támogatjuk, hogy egyre több helyi német önkormányzat is intézményfenntartóvá váljon. „Gyökerek és szárnyak” elnevezésű oktatási programunk fejlesztése, az erre épülő tananyagfejlesztések továbbvitele alapvető érdekünk és feladatunk. Intézményeink nyitottak, európaiságot tükröző értékrenddel bírnak. Fontos szinterei a fiatal generációk nevelésének és kapcsot jelentenek a német nyelvterülethez is. Munkájukat támogatjuk, elért eredményeiket megvédjük, a jó gyakorlatot terjesztjük.

4. Összetartozás-tudatunk, közösségi létünk megerősödéséhez szimbólumaink használata és anyanyelvünk szimbolikus használata is jelentősen hozzájárul.

Legyen magától értetődő kötelességünk, hogy rendezvényeinken, ünnepeinken németül beszélünk, elénekeljük a magyarországi németek himnuszát, kitűzzük a zászlónkat. Szimbólumaink használata intézményeink, önkormányzataink, civil szervezeteink természetes kötelezettsége úgy a külső, mint a belső kapcsolatainkban. Ösztönözzük, hogy a szülők német nevet adjanak gyermekeiknek. Értéknek tekintjük a német népviseleteket és támogatjuk megőrzésüket. Üdvözljük, hogy rendezvényeinken, ünnepi alkalmakkor egyre gyakrabban látunk népviseletben megjelenő fiatalokat.

I. Politika

A magyarországi német közösség jelentős része politikailag passzív. Túlintegrált nemzetiségként, gyakran a többségi társadalomban megjelenő politikai, társadalmi folyamatokkal együtt halad, ez megnehezíti saját, önálló német nemzetiségi politikánk kialakítását és képviselését. Ennek megfelelően a stratégiai célkitűzéseinket több lépcsőben fogalmazzuk meg.

I/1. Aktív német nemzetiségi közösség, erős identitás kialakítása

Egy hatékony és professzionális német nemzetiségi politika kialakításának alapvető feltétele, hogy a képviselt közösség belső kohézióját és önazonosságát, identitását megerősítsük. Az alapvető összekötő kapocs és a különböző identitás-változatok magja a modern, Magyarországon kialakult, de német nemzetiségi identitás. A közösség stabilizálása, az erősebb identitásvállalás jobb népszámlálási mutatókhoz, választási regisztrációs eredményekhez vezet, ami erősíti a politikai érdekképviselőt. A nemzetiségi jogok melletti határozott kiállásnak szélesebb közvéleményünk számára fontos témává kell válnia.

Az identitás erősítésében nagy szerepe van a közös értékrendnek, a közös tradícióknak, az ünnepek, szokások rendszerének. Ezt az alapot jól látogatott közösségi rendezvényeken tovább erősítjük. Rendezvényeink a kulturális örökség ápolásán túl a közösség kohéziójának erősítését, politikai üzeneteink közvetítését is szolgálják. A közös ünnepeket, családi tradíciókat az óvodai nevelésben, iskolai oktatásban hangsúlyosabban jelenítjük meg. A német nyelvi kompetencia és az ehhez kapcsolódó kultúra közvetítése - illetve újjáélesztése – elengedhetetlen a stabil és erős német identitás kialakításában. Ennek érdekében oktatási autonómiánk kiépítése során a kétnyelvű, illetve egynyelvű német oktatás fejlesztéséért szállunk síkra.

Mindezeket a célokat és törekvéseket, aktív és pozitív hangú kommunikáció révén juttatjuk el a célcsoportokhoz. Kommunikációnkban teret kell adni a közösségen belüli eltérő véleményeknek, vitáknak, hangsúlyozzuk azonban a közös erőfeszítéseket és célokat.

I/2. Politikai képviselet kiépítése, professzionalizálása

A hatékony helyi, regionális és országos német nemzetiségi érdekképviselőhöz hiteles, elkötelezett és professzionális munkára képes képviselőkre van szükség. Célunk a nemzetiségi önkormányzatok jogainak és önállóságának erősítése és ezzel a kulturális autonómia valódi kiépülése. Ennek érdekében együttműködünk a többi nemzetiséggel, a hazai és nemzetközi jogvédő szervezetekkel.

Aktív, kezdeményező politikát folytatunk. Nagyobb aktivitást érünk el a nemzetiségi és a helyi önkormányzati választáson. A fiatalokat jobban bevonjuk a döntéshozatalba. A németiség politikai jövőképe mögé felsorakozik a közösség zöme. E folyamat eredményeként 2018-ban német nemzetiségi képviselőt juttatunk a magyar Országgyűlésbe.

I/3. Saját történeti-politikai narratíva megteremtése

Fontos közpolitikai célunk egy korrekt hazai német emlékezetpolitika kialakítása. Erre azért is van szükség, mert sem a magyarországi iskola-rendszerben, sem a közgondolkodásban nem jelentek még meg azok a legújabb tudományos eredmények, amelyek a német nemzetiség történelmét, teljesítményét, hozzájárulást Magyarország fejlődéséhez kiegyensúlyozottan és dogmától mentesen látják és látatják. Kialakítjuk a saját, német nemzetiségi közös narratívánkat, amelynek keretében jelentős történelmi személyiségeink és a szervezeteink történelmét, törekvéseit a magunk számára elemezzük és értékeljük. Fontos célunk, hogy a német közösségen kívül a többségi társadalom tagjai is ismerjék meg történelmünket.

I/4. Nemzetközi kapcsolataink intenzívebbé tétele

A német és a magyar kultúrkör közötti közvetítést alapvető feladatunknak tekintjük. Folyamatos és intenzív kapcsolatot ápolunk mind Németországgal, amely felelősséget érez a határain kívül élő német közösségek sorsáért és támogatja e népcsoportokat. Üzeneteinket hatékonyabban juttatjuk el a német politika formálóihoz és a közvéleményhez, hogy még inkább támogató hangulatot keltsünk. Fejlesztjük kapcsolatainkat a német nyelvterület további államaival és régióival. A többi német kisebbséggel – különösen a földrajzi szempontból közeli német közösségekkel – továbbra is intenzíven együttműködünk. Nagyobb aktivitással veszünk részt az Európai Népcsoportok Föderális Uniója (FUEV) munkájában.

I. CSELEKVÉSI TERÜLET: AKTÍV NÉMET NEMZETISÉGI KÖZÖSSÉG, ERŐS IDENTITÁS KIALAKÍTÁSA

1. cél: Modern, 21. századi magyarországi német identitásformák meghatározása és képviselete

INDIKÁTOROK	
A.	A németiséghez tartozás tudatos vállalása megjelenik a választási névjegyzékre feliratkozottak számában és a népszámlálási adatokban.
B.	Workshopok, konferenciák, publikációk száma növekszik.

2. cél: A magyarországi németiség regionális különbözőségeinek ellenére egy közösséget alkot. Cél a közösség és a hozzá tartozók identitásának és összetartozás-érzésének erősítése.

INDIKÁTOROK	
A.	A német nemzetiség szimbólumainak (zászló, jelvény, himnusz) használata tudatos és természetes.
B.	Céltzott figyelemfelkeltő kampányok szervezése (pl. a német utónevek, nemzeti-ségi tananyagok, egyéb publikációk megismertetésére, népszerűsítésére).

II. CSELEKVÉSI TERÜLET: POLITIKAI KÉPVISELET HATÉKONYABBÁ TÉTELE

3. cél: Hatékony német nemzetiségi képviselet működtetése helyi, regionális és országos szinten

INDIKÁTOROK	
A.	Magasabb a részvételi arány a nemzetiségi és helyi önkormányzati választáson.
B.	A képviselőjelöltek és a jelölő szervezetek felkészítése tudatos, részükre képzési anyagok és továbbképzések állnak rendelkezésre.
C.	Német nemzetiségi szervezetek jelöltjei nagyobb számban kerülnek a helyi önkormányzatok képviselőtestületeibe.
D.	Német nemzetiségi képviselő van a magyar Országgyűlésben.

III. CSELEKVÉSI TERÜLET: SAJÁT TÖRTÉNETI-POLITIKAI NARRATÍVA MEGTEREMTÉSE

4. cél: Korrekt hazai német emlékezetpolitika kialakítása

INDIKÁTOROK	
A.	A tudományos kutatások, publikációk, konferenciák száma nő.
B.	Médiakampány segíti ezek megismertetését a német nemzetiség és a többségi társadalom körében.
C.	Jelentősen csökken a hamis történelmi tudatot megjelenítő sztereotípiák, fogalmak száma.

IV. CSELEKVÉSI TERÜLET: NEMZETKÖZI KAPCSOLATAINK INTENZÍVEBBÉ TÉTELE

5. cél: Intenzív és folyamatos kapcsolatok fenntartása Németországgal (szövetségi, tartományi és regionális szinten), a többi német nyelvű országgal és régióval, valamint a regionálisan hozzánk közel eső német és más nemzetiségekkel.

INDIKÁTOROK	
A.	A vegyes bizottságok munkájának hatékonysága nő.
B.	A testvérvárosi kapcsolatok száma stabil, a nemzetiségi önkormányzatok és egyesületek szerepe erősödik ezekben a kapcsolatokban.
C.	A szakmai jellegű kapcsolatok fejlődnek.

6. cél: Intenzív részvétel nemzetközi kisebbségvédelmi szervezetek (elsősorban a FUEV) munkájában

INDIKÁTOROK	
A.	A FUEV-ben képviselt német kisebbségek munkacsoportjának (AGDM) tevékenysége intenzív és hatékony.
B.	A FUEV/AGDM berlini irodájának munkája eredményessé válik.
C.	A FUEV és az Európa Parlament között létrehozott dialógfórum hatékony.

II. Nevelés - Oktatás

Mivel évtizedek óta előrehaladott asszimilációs folyamat érzékelhető, ezért a nevelési-oktatási intézményeknek a nyelv és az identitás továbbadásában valamint a közösségek építésében kulcsfontosságú a jelentőségük.

II/1. A nevelés és az oktatás minden életszakaszban központi szerepet tölt be

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi német nemzetiség legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan német nyelvű nevelési, oktatási és képzési kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. Célunk, hogy a nevelési-oktatási kínálat az óvodai, iskolai szinttől – a szakmai továbbképzéseket is magába foglalva – a főiskolai és egyetemi szintekig íveljen. A német nyelven felkínált nevelés, oktatás és képzés ugyanakkor a német népcsoport és tagjai elkötelezettségére és aktivitására is épít, arra, hogy e lehetőséggel a népcsoport tagjai minden életszakaszban élnek.

II/2. A német nyelv és kultúra a magyarországi német identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető és elengedhetetlen feltétele

Mi, magyarországi németek, nyelvi kisebbségnek tekintjük magunkat. A német nyelv magas szintű ismerete, a helyi nyelvjárások és szokások ápolása, az ismeretek és eszmecserek a magyarországi németek történetéről és jelenéről a német nyelvterület modernkori kultúrájának ismeretével együtt a magyarországi német identitás nélkülözhetetlen részét képi. Ezt – a nyelvhez és kultúrához hasonlóan – nem lehet statikus rendszerként definiálni. Az identitás folyamatosan, a résztvevők kreatív közreműködésével valamint a társadalmilag adott lehetőségek kiaknázásával teremődik újra. A magyarországi német identitás kialakításában, fenntartásában és erősítésében a szülői háttér továbbra is döntő fontosságú, de e folyamatban a nevelési-oktatási intézmények is meghatározó szerepet játszanak.

II/3. Az intézmények hálózata széleskörű nevelési és oktatási kínálatot biztosít

A nevelést, oktatást és képzést intézmények hálózata teszi lehetővé minden életszakaszban. Ez a kapcsolódás akkor eredményes, ha egyes elemei, azaz az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a főiskolai és egyetemi oktatás valamint a felnőtt-továbbképzés szorosan kötődik egymáshoz. Az egyes nevelési, oktatási, képzési szintek kínálata az általános oktatáspolitikai koncepció valamint e koncepció céljainak folyamatosságát biztosítja, egymással harmonizál és kapcsolódási pontjain törés nélkül illeszkedik egymáshoz.

II/4. A magyarországi német nevelés és oktatás hatékonyságához meggyőző koncepciókra, megfelelő működési feltételekre, autonóm fenntartókra és kompetens közreműködőkre van szükség

A szintek illeszkedési pontjain a törés nélküli képzési utak kialakításához a pedagógus munkatársak együttműködésére és a tantervi szabályozások összehangolására van szükség.

A nevelési programokat, tanterveket, tankönyvcsaládokat és tananyagokat az egész oktatási rendszer követelményeinek és optimális teljesítőképességének figyelembevételével kell tervezni és fejleszteni. A magyarországi német oktatási rendszer minden szintje számára saját, modern programok és tananyagok tervezése és létrehozása a cél.

Az ország központi oktatáspolitikai irányításának keretében a kulturális autonómia a magyarországi németek szakmai grémiumainak garantálja a tantervek és vizsgák kialakításának tartalmi kérdéseiben gyakorolt döntési felelősségét.

Oktatási rendszerünk csak megfelelő szakemberekkel működőképes. A magasan képzett pedagógiai és közigazgatási munkatársak és kulturális szakemberek képzése kiemelt jelentőséggel bír. A főiskolák és egyetemek a felmerülő szükségleteket szem előtt tartva gondoskodnak a szakemberek képzéséről és egyidejűleg – lehetőség szerint más intézményekkel együttműködve – biztosítják a magyarországi németek jelenének, történelmének és kultúrájának tudományos kutatását. A magyarországi német oktatásügy munkatársainak és tisztségviselőinek rendszeres szakmai továbbképzését a minőségbiztosítás elengedhetetlen részének tekintjük. Bel- és külföldi partnerekkel együttműködve a főiskolák, egyetemek és a magyarországi német pedagógiai szakmai szolgáltató feladata a megfelelő aktuális kínálatok közrebocsátása.

Kulturális autonómiához való jogunk alapján törekszünk német nemzetiségi önkormányzati fenntartású intézményeink számának növelésére.

II/5. A magyarországi német nevelési és oktatási intézményekben folyó munka professzionális színvonalát minőségbiztosítási eljárások garantálják

Mindazoknak, akik magyarországi német nevelési és oktatási intézmények kínálatával élnek, biztosnak kell lenniük abban, hogy olyan minőségileg ellenőrzött nevelési-oktatási folyamatban vesznek részt, amely a nevelési-oktatási program irányelveinek megfelel. A nevelési-oktatási intézményeknek minőségbiztosítási kritériumok alapján kell működniük ahhoz, hogy eleget tegyenek a magas színvonalú magyarországi német oktatási rendszerrel szemben támasztott követelményeknek. A professzionális színvonal összetevői: a megfelelő külső és anyagi feltételek, a sikerorientáció, a munkatársak megbízható szakmai kompetenciája valamint a nyitott, motiváló tanulási és munkalétkör.

A nevelési-oktatási intézmények belső és külső értékelési eszközökkel rendelkeznek. Ennek feltételei átláthatóak és érthetőek. Minden intézmény képes arra, hogy sztenderdizált belső és külső eljárások keretein belül rendszeresen megállapítsa aktuális minőségbiztosítási színvonalát, és eredményeinek optimalizálásához eljárásokat fejlesszen ki.

Az oktatásügy minősége a múltban és a jelenben is csak az európai folyamatokban való aktív részvétel keretein belül képzelhető el. Ezért a magyarországi német nevelési-oktatási intézmények intenzíven részt vesznek európai projektekben, minden szinten oktatáspolitikai és kulturális eszmecserét folytatnak, és tapasztalataikat bevonják saját nevelési-oktatási koncepcióik alakításába.

II/6. A nevelési és oktatási munka átfogó célja a kommunikációra és együttműködésre való készség, az öntudat és tolerancia, az önállóság és felelősségérzet kialakítása

Nevelési-oktatási rendszerünk központi feladata és célja az aktuális és sokrétűen alkalmazható nyelvi, tárgyi és szociális ismeretek valamint készségek közvetítése. Ugyanakkor a tudást és az információkat tudni kell értékek mentén elhelyezni, és ez magában foglalja a magunkkal és másokkal szembeni felelősség mérlegelését és megítélését is.

A tanulási folyamatokban, és az ezekhez egyidejűleg vagy időben később kapcsolódó életrészekben, munkaterületeken központi szerepet játszik magánszemélyként és magyar, ill. európai polgárként egyaránt a nemzetiség tagjainak egyéni kommunikációs képessége.

II/7. Gyorsan változó és többnyelvű világunkban a közvetített nyelvi és tárgyi ismeretek, a módszerek és kompetenciák a sikeres életút alapját képezik

A magyarországi német nevelési, oktatási és képzési intézményeknek az a célja, hogy nemcsak kognitív tudást adjanak át, hanem a (szak)tárgyi, szociális és módszertani kompetenciák területén is cselekvőképessé neveljenek. A kompetenciaorientált tanítás-tanulás a problémamegoldó, kreatív gondolkodást és cselekvést szisztematikusan fejleszti. Ez a fajta tanítás-tanulás nemcsak a kisebbségi nyelvhasználatból fakadó többnyelvű kommunikációs készségre építve biztosít nemzeti és nemzetközi viszonylatban is megfelelő alapot a közéletben való sikeres részvételhez, hanem átfogó értelemben a jövőre is felkészít.

I. CSELEKVÉSI TERÜLET: SZERVEZETI KÉRDÉSEK

1. cél: Regionális együttműködés

Egy adott földrajzi terület nevelési-oktatási intézményei olyan regionális hálózatokba tömörülnek, melyek az óvodától a középiskoláig egymásra épülő lehetőségeket biztosítanak a magyarországi német gyermekek és fiatalok számára.

INDIKÁTOROK

A.	A magyarországi német nevelési-oktatási hálózat kiépül, melynek mindenkor aktuális helyzetét a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata (MNOÖ) felméri és rögzíti.
B.	A szervezetek regionális felosztása során olyan hálózatok jönnek létre, melyekben a magyarországi német nevelési-oktatási intézmények állandó együttműködése megvalósul.
C.	A középfokú és felsőoktatási intézmények, német nemzetiségi témákban kutatók közötti együttműködés a szorosabb kapcsolat érdekében intézményesül.

2. cél: A nevelési-oktatási hálózat szervezeti optimalizálása

A nevelési-oktatási rendszerben lehetőség szerint minden forma jelenléte biztosított.

INDIKÁTOROK	
A.	A német egynyelvű nevelést folytató óvodai és iskolai csoportok száma nő.
B.	A kétnyelvű iskolák száma nő.
C.	A szakképzést folytató intézményekben nemzetiségi nyelvoktatási kínálat van.
D.	A pedagógusképzésben nő a német nemzetiségi szakos, valamint a szaktárgy-német nemzetiségi szakpárosítással rendelkező hallgatók száma.
E.	A német nemzetiségi óvodapedagógus- és tanítóképzés területén elsősorban az egynyelvű, illetve kétnyelvű foglalkozásokat és órákat megtartani képes hallgatókat képzik.

II. CSELEKVÉSI TERÜLET: HATÉKONYSÁG

3. cél: Köznevelési intézmények közötti átmenet

Az óvoda és az általános iskola, valamint az általános iskola és középiskola közötti átmenet a diákok számára egységes előmenetelt biztosít.

INDIKÁTOROK	
A.	A tantervi követelmények az átmeneteknél összehangoltak.
B.	A tanárok munkáját közösen kidolgozott pedagógiai elvek vezérik. A tartalmi munka ellenőrzése rendszeres. A német nyelvű szövegértési kompetenciamérés országosan bevezetésre kerül.

4. cél: Szinergetikai törekvések

Az iskolák célzottan aknázzák ki az egyes tantárgyak közötti kooperációs lehetőségeket.

INDIKÁTOROK	
A.	Speciális modellek és csomagok kerülnek kidolgozásra az óvodai nevelés számára a nyelvhasználat, a népmeseter és az általános témakörökben.
B.	A német nyelvű szaktárgyi oktatás számára kidolgozott kompetenciamodellt az egynyelvű és kétnyelvű oktatásban széles körűen használják.
C.	Az iskolákban az egyes tantárgyak közötti kooperációs, illetve a tantárgyközi oktatás megvalósítási lehetőségeinek kihasználása érdekében speciális modellek állnak rendelkezésre.

5. cél: Oktatáspolitikai feltételek

Az intézményekben folyó nevelő-oktató munka kiemelkedően jó, az intézmények nyitottak hagyományaik megélésére és az európai változásokra és rendszeres időközönként felülvizsgálják pedagógiai koncepciójukat.

INDIKÁTOROK	
A.	A német nemzetiség a magyar oktatáspolitikai keretein belül a magyarországi német oktatási rendszer alakítását illetően döntési kompetenciával bír.
B.	A magyarországi német intézmények saját pedagógiai programmal, kompetenciamodellekkel, kerettantervekkel, tankönyvekkel, oktatócsomagokkal, valamint mérési-értékelési rendszerrel rendelkeznek.
C.	A német önkormányzatok fenntartásában lévő intézmények száma nő.
D.	A magyarországi német nevelési-oktatási intézmények tartalmi ellenőrzése és mérése a MNOÖ szakmai szervezetének feladata, melyet az általa választott és speciálisan képzett szakértőkkel és szaktanácsadókkal végeztet.

III. CSELEKVÉSI TERÜLET: MINŐSÉG

6. cél: Magas színvonalú technikai felszereltség, tankönyvek és oktatócsomagok

A magyarországi német nevelési-oktatási intézmények technikai felszereltsége, tankönyvparkja és oktatócsomagjai megfelelnek az aktuális pedagógiai elvárásoknak.

INDIKÁTOROK	
A.	A nevelési-oktatási intézmények megfelelő munkafeltételeket és munkahelyi környezetet biztosítanak.
B.	A tanórán kívüli nevelés-oktatás lehetősége a megfelelően kialakított helyiségekben egyénileg és zavartalanul kihasználható.
C.	Az intézményekben kimondottan a nemzetiségi oktatás céljaira kifejlesztett, modern tankönyvek és oktatócsomagok állnak rendelkezésre a német nyelv és irodalom, népművelés, és a német nyelvű szaktárgyi oktatás számára.
D.	A magyarországi német nevelési-oktatási intézmények mindennapjaira a kétnyelvűség jellemző.

7. cél: Minőségbiztosítási rendszer

A magyarországi német nevelési-oktatási intézmények ismertetőjegyei egységesek, küldetésük azonos és minőségbiztosítási/önértékelési rendszerük is megegyezően sajátos elemeket tartalmaz.

INDIKÁTOROK	
A.	A magyarországi német nevelési-oktatási intézményekben egységes kritériumok alapján valósul meg a minőségbiztosítási és ellenőrzési rendszer.
B.	A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata rendelkezésére áll az ellenőrzést végző, speciálisan képzett szakértők listája.
C.	A magyarországi német intézmények az Oktatási Hivatal által előírt kötelezőn túl a nemzetiségi nevelés és oktatás terén is saját fejlesztési tervet készítenek.
D.	Az intézményekben folyó nemzetiségi munka minőségét rendszeres időközönként külső és belső mérési folyamatokkal vizsgálja a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata szakmai szervezete. Az eredményes minősítést szerzett intézmények elnyerik a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata minőségi tanúsítványát.

IV. CSELEKVÉSI TERÜLET: INTEGRÁCIÓ

B. cél: Aktív intézmény

A nevelési-oktatási intézmények nyitottak a külső hatásokra és aktív részesei a magyarországi német közösség életének.

INDIKÁTOROK	
A.	A magyarországi német intézmények a helyi közösségi élet középpontjai, egyben kezdeményezői is a különféle rendezvényeknek.
B.	A nevelési-oktatási intézmények, egyesületek, kulturális intézmények, a települési és német önkormányzatok helyi és regionális együttműködésben dolgoznak, megteremtve ezzel a gyermekek és diákok számára az intézményen kívüli tanulás lehetőségét.
C.	A magyarországi német intézmények partnerkapcsolatot ápolnak a német nyelvterület és az európai német kisebbségek szervezeteivel.

III. Kultúra

A magyarországi németiség kulturális politikájának célja az épített, illetve tárgyi kulturális örökségünk valamint az élményt adó, megélt kulturális örökségünk ápolása és újraélése generációkon át. Meglévő kultúránk erősítéséhez szükséges a képzési struktúra kiépítése, a hiteles politikai képviselő, a megfelelő pénzügyi háttér és a fiatalok erősödő szerepvállalása.

III/1. A kulturális autonómia által adott lehetőségek optimális kihasználása kulcsszerepet játszik a közösség építésében és fennmaradásában

A nemzetiségi törvény adja azon jogszabályi keretrendszert, mely a magyarországi nemzetiségek, így a magyarországi németiség számára is esélyt biztosít a kulturális autonómia kiszélesítésére. E lehetőségeket maximálisan kihasználjuk, ezáltal is biztosítva a közösség építését és fennmaradását. Kulturális intézmények létrehozásával, meglévő intézményhálózatunk megerősítésével érjük el a kultúra által adható támogatást. Célunk a tervezhető finanszírozás, az aktív pályázási rendszer és a nemzetiségek speciális helyzetét figyelembe vevő a szabályozások létrejötte.

III/2. A kultúra a magyarországi német identitás fenntartásának alappillére. Láthatóvá tétele által mind a belső összetartozás erősítése, mind a külső kép pozitív megjelenése, ez által a többségi társadalom által való elfogadás erősítése a cél

Az élményszerzés biztosítása mellett fontos célunk az épített és megélt kulturális örökség ápolása, minőségi javítása, láthatóvá tétele és a pozitív kép kialakítása. Ebben nagy szerepet játszanak a helyi civil szervezetek, egyesületek, melyek az ország minden részén aktívan vállalják a magyarországi német kultúra közvetítését. A sikeres kulturális politika elengedhetetlen alapfeltétele a minőség. Ennek fejlesztésére és támogatására megfelelő továbbképzési rendszert alakítunk ki, bővítjük a kapcsolati hálózatot és a tapasztalatszerzési lehetőségeket. Az új technikai eszközök és a média által adott lehetőségeket is felhasználjuk arra, hogy a kulturális örökséget megfelelő módon tudjuk ápolni és láthatóvá tenni.

III/3. A kultúra hídszerepet tölt be a közösségen belül, a magyar társadalomban és nemzetközi szintén is

A magyarországi németiség feladata a saját identitás megőrzése és a szélesebben vett német kultúra részeként az európai értékek megóvása is. Bel- és külföldi partner- és testvérvárosi kapcsolatrendszerünket generációkon átívelően erősítsük és ápoljuk. Fontos feladatunk a más nemzetiségekkel való együttműködés, ami segíti a kulturális sokszínűség tudatosítását. A nemzetközi kapcsolatok ápolása révén nemcsak önmagunkat képviseljük a világban, de Magyarországot is.

III/4. Kulturális tudatosságra törekszünk

A 21. század globalizálódó világában felgyorsult a kultúrák egymásra hatásának folyamata és a tömegkultúra elterjedése veszélyezteti a hagyományos közösségi kultúrákat. A magyarországi német kulturális szereplők (táncsoportok, zenekarok, kórusok stb.) az autentikus hazai német nemzetiségi kulturális örökséget ápolják, legyenek képesek megkülönböztetni az értékeket a giccsstől, a hagyományost az ál-népies, szentimentális kulturális jelenségektől. Ebben fokozottabban kihasználjuk a népművelés oktatásában és a továbbképzésekben rejlő lehetőségeket.

I. CSELEKVÉSI TERÜLET: KULTÚRCSOPORTOK

1. cél: A kultúrcsoportok is felelősek az identitás megőrzéséért és a vélemények kialakításáért kifelé és befelé, ezért a kultúra magas színvonalának megőrzése elsődleges. Ehhez korszerű gondolkodású szakemberek képzése szükséges.

Indikátorok	
A.	Az autentikus népviseletek, táncok és zenék meghatározottak, megőrzöttek és elterjedtek.
B.	A Magyarországi Német Ének-, Zene- és Táncukarok Országos Tanácsa (Landesrat) minőségi rendszere kidolgozott, ennek megfelelően pedig minőségmentes vezetőket bevezettek.
C.	Táncsoportok, kórusok és zenekarok utánpótlásáért tehetségek felkutatása, támogatása és motiválása intézményileg megoldott.

II. CSELEKVÉSI TERÜLET: MŰVÉSZET ÉS IRODALOM

2. cél: A Magyarországi Német Írók és Művészek Szövetsége (VUdAK) felelős a magyarországi német irodalom és képzőművészet megismertetéséért és terjesztéséért.

INDIKÁTOROK

A.	Az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kap a vizuális nevelés.
B.	Pedagógusok továbbképzése a magyarországi német irodalom és művészet témáiban.
C.	Országosan és külföldön is megoldottak és elterjedtek a kiállítások és felolvasások.
D.	Magyarországi német szerzők műveinek és magyarországi német képzőművészek katalógusainak kiadása biztosított.

III. CSELEKVÉSI TERÜLET: SZÍNHÁZ

3. cél: A Magyarországi Német Színház (DBU) tevékenységének fenntarthatósága és magas színvonalának biztosítása. A magyarországi német jelleg kihangsúlyozása.

INDIKÁTOROK

A.	Szélesebb közönség biztosított.
B.	A DBU repertoárja és projektjei magyarországi német tartalmakkal bővültek.
C.	Sikeres a kapcsolatok kiépítése vendégszereplés céljából olyan színházakkal, amelyek a magyarországi németek által lakott régiókban vannak.
D.	A külföldi német nyelvű színházakkal való együttműködés bővült.

4. cél: Az amatőr színházi mozgalom hozzájárul a népcsoport identitásának erősítéséhez. Az amatőr szintársulatok közötti szorosabb együttműködés és a professzionális színház általi támogatásuk biztosítása.

INDIKÁTOROK

A.	Az amatőr színházi mozgalom támogatása továbbképzések és pénzügyi támogatások formájában megoldott.

IV. CSELEKVÉSI TERÜLET: VALLÁS / EGYHÁZ

5. cél: A német nyelv legyen az egyházi szertartások szerves része.

INDIKÁTOROK	
A.	A német nyelvű szentmisék és istentiszteletek valamint szertartások (keresztelők, házasságkötések, temetések) száma megnőtt.
B.	A magyarországi német egyesületek/szervezetek és az egyházak között intenzív az együttműködés.

V. CSELEKVÉSI TERÜLET: MÚZEUMOK, MŰEMLÉKEK

6. cél: A magyarországi német tájházak, gyűjtemények és műemlékek – mint a kultúránk fontos hordozói – fenntartása, gondozása és bekapcsolásuk a magyarországi német kulturális életbe.

INDIKÁTOROK	
A.	Hálózatrendszer tanácsadásra és tapasztalatcserére kiépült.
B.	Értékes gyűjtemények és tárgyak digitalizálása megoldott.
C.	Modern múzeumpedagógiai kínálat elérhető.
D.	Jól működő múzeumok esetén a működési engedély megszerzésének és az épület állagmegóvásának támogatása.

VI. CSELEKVÉSI TERÜLET: KÖNYVTÁRAK ÉS KIADÓK

7. cél: Iskolai könyvtárak és nyilvános könyvtárak könyvtárlományának bővítése magyarországi német kiadványokkal.

INDIKÁTOROK	
A.	A támogatáshoz kidolgozott pályázati rendszer elérhető.
B.	Egy esetleges önálló kiadó alapításához elemzés készült.

IV. Ifjúság

Fennmaradásunk záloga egy erős identitással bíró fiatal generáció kinevelése. Felgyorsult, technizálódott világunkban rendkívüli kihívás a fiatalok megszólítása, önazonosságuk erősítése.

IV/1. Céljaink elérése érdekében kiemelt gondot fordítunk a fiatalok képzésére

Aktív, tenni akaró fiataljainkat felkészítjük a nemzetiségi és a politikai közéletben való szerepvállalásra. Ennek érdekében intenzívebben használjuk ki a kétnyelvű középiskoláink nyújtotta lehetőségeket. Megvizsgáljuk egy e célt szolgáló ösztöndíj- és gyakornoki program elindításának lehetőségét, amely segítségével megismertethetjük a fiatalokat a német nemzetiségi szervezetekkel és intézményekkel, bevezethetjük őket a közéleti munkába. Szorgalmazzuk, hogy a helyi német nemzetiségi önkormányzatok szorosan együttműködjenek az ifjúsági szervezetekkel. A nemzetiségi választásokon támogassák a fiatalok indulását és bekerülését a német önkormányzatokba.

IV/2. Az iskolák és a civil szervezetek közti együttműködés fontos szerepet tölt be az identitástudat kialakításában

Kihasználjuk a középiskolákban bevezetett önkéntes munka adta lehetőségeket. A német nemzetiségi középiskolákban tanuló diákok közösségünk szervezeteinél és intézményeinél töltsék le a kötelező óraszámot. Egyesületeink és az iskolák fűzzék szorosabbra kapcsolataikat, szervezzenek közös rendezvényeket, tematikus napokat, indítsanak közös projekteket.

IV/3. Az ifjúsági civil szervezetek között aktívabb együttműködés szükséges

Fejlesztjük és támogatjuk a német nemzetiségi ifjúsági szervezetek közti kapcsolatokat, a különböző régiók közti tapasztalatcserét. E kapcsolatok szervezése és támogatása során kiemelt szempontként kezeljük a fenntarthatóságot.

IV/4. Fiatalos imázst alakítunk ki

A fiatalokat jobban megszólító, „Ungarndeutsch zu sein ist cool!” – érzést közvetítő kommunikációt folytatunk, melynek kialakításában elsősorban az ifjúsági szervezeteinkre támaszkodunk. Kulturális örökségünk és hagyományaink tiszteletben tartása mellett fiatalosabb arculatot alakítunk ki megújuló szlogenekkel, jelképekkel, a fiatalokat elérő és megszólító közösségi médiumok intenzív használatával.

I. CSELEKVÉSI TERÜLET: MOTIVÁCIÓ

1. cél: A fiatalok részt vesznek a nemzetiségi közéletben

INDIKÁTOROK	
A.	Az ifjúság megismeri az MNOÖ, a parlamenti szószóló, a nemzetiségi önkormányzatok és civil szervezetek tevékenységét és aktívan részt vesz a munkában.
B.	A nemzetiségi önkormányzatokban fokozottabb intézményesített (bizottság, tanácsnok, stb.) szerephez jutnak a fiatalok.
C.	A középiskolai önkéntes szolgálatot a diákok német nemzetiségi civil szervezeteknél, önkormányzatoknál, intézményeknél teljesítik.
D.	Gyakornoki helyek szolgálják a fiatalok bevonását a munkába.
E.	Alumni-hálózat működik a Koch Valéria díjazottak körében.
F.	A fiatalok koruknak és érdeklődésüknek megfelelő képzésben részesülnek.

II. CSELEKVÉSI TERÜLET: KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

2. cél: A fiatalokat a saját nyelvükön is megszólítjuk

INDIKÁTOROK	
A.	Kommunikációnk szlogene és fiatalokat megszólító, ismert személyiségekre épül.
B.	A fiatalok a különféle közösségi oldalakon mutatott aktivitásukkal demonstrálják a német nemzetiséghez való tartozásukat.

3. cél: A német nemzetiségi ifjúság egységességét szorgalmazzuk

INDIKÁTOROK	
A.	A német nyelv, illetve a nyelvjárások használata, valamint azok továbbadása a fiatalok körében természetes.
B.	Identitást erősítő közös programok valósulnak meg (táncházak, ifjúsági táborok, sportrendezvények, szépségverseny, stb.).
C.	Az országos német nemzetiségi ifjúsági szervezetek (GJU, VDH, VUK) együttműködnek és jelen vannak a köz- és felsőoktatásban.

V. Média

Anémet nemzetiségi identitásukat tudatosan megélő honfitársainknak igényük és joguk van arra, hogy folyamatosan értesüljenek a hazai némettség, és azon belül az MNOÖ kezdeményezéseiről, munkájáról. Az MNOÖ célja az, hogy minél többen érdeklődjenek a munkája iránt. Meggyőződésünk, hogy a médiumok hatékonyan hozzájárulnak az identitás erősítéséhez és a közösségtudat formálásához.

V/1. A kölcsönös előnyökön alapuló kommunikáció tudatos szervezése fontos része az MNOÖ munkájának

Gondot fordítunk rá és tervszerű erőfeszítést teszünk annak érdekében, hogy az MNOÖ és környezete között kölcsönös megértés, jóakarát és támogatás épüljön ki és működjön tartósan. Elérjük, hogy mind a magyarországi némettség, mind pedig a többségi társadalom tagjai értesüljenek a törekvéseinkről, megértsék, elismerjék és kedvezően minősítsék azokat, hogy hitelesnek tartsanak bennünket, bízzanak bennünk, adott esetben elfogadják a hibáinkat is.

V/2. Kezdeményező jellegű kommunikációt folytatunk

Felgyorsult és információktól zajos világunkban elengedhetetlen a kezdeményező kommunikáció. Az érdekelteket folyamatosan, kiszámíthatóan, professzionálisan, a 21. század elvárásainak megfelelően feldolgozott hírekkel látjuk el. Ez az eljárás nagyobb nyilvánosságot biztosít törekvéseink elfogadtatásának.

V/3. A magyarországi németiségről pozitív képet közvetítünk

A közvélemény olyan nemzetiségként ismerjen meg bennünket, amely hisz önmagában, és amely anyanyelvét, kulturális örökségét innovatív megoldások segítségével élteti tovább.

V/4. Belső kommunikációnk célja a megértés, a bizalom, a támogatás, az együttműködés és a konszenzus elérése

Aktív, együttműködő és rendszeres kommunikációt folytatunk a német nemzetiségi médiával. Saját online kommunikációs felületeinken keresztül folyamatosan kapcsolatot tartunk a közösséggel, lehetőséget teremtve az interaktivitásra, az üzenetek befogadónak visszajelzéseire. Tartalmilag és nyelvilag értékes és színvonalas, kétnyelvű híradásokkal tájékoztatunk.

V/5. Külső kommunikációnk célja közösségünk jó hírének erősítése, valamint a német nemzetiséget érintő közérdekű ügyekre való nyilvános reagálás

Külső kommunikációkkal elérjük, hogy a magyar sajtó gyakrabban és mélyebben foglalkozzék a Magyarországon élő német nemzetiséggel.

I. CSELEKVÉSI TERÜLET: PROAKTIVITÁS, ÖSSZEHANGOLTSÁG

1. cél: Rendszeresen és folyamatosan hírt adunk az MNOÖ és a hozzá tartozó intézmények, szervezetek tevékenységéről, eredményeiről, döntéseiről, politikai állásfoglalásairól, terveiről. Híreink összhangban vannak az MNOÖ stratégiájával, az abban lefektetett kulcsüzeneteket tartalmazzák.

INDIKÁTOROK

A.	Folyamatos a kapcsolat a sajtó munkatársaival, különösen a német nemzetiségi médiumokkal.
B.	Híreink nagy számban jelennek meg helyi, regionális és országos médiumokban
C.	Német nemzetiségi szervezetek, intézmények multiplikátorokként terjesztik az általunk kiadott híreket.
D.	Online jelenlétünk stabil és állandó.
E.	Az egy-egy adott témában kiadott dokumentumaink egyazon (kulcs)üzenettel, fő tartalommal jelennek meg.

2. cél: Tudatosan szervezett kommunikációnk segítségével egyre szélesebb körű nyilvánosságot biztosítunk híreinknek.

INDIKÁTOROK

A.	Fokozódik az interaktivitás az online felületeinken

3. cél: Követjük és rendszerezzük szűkebb és tágabb környezetünk ránk hatással lévő eseményeit, folyamatait.

INDIKÁTOROK

A.	Növekszik a környezetünk eseményeihez, folyamataihoz kapcsolódó témafelvetéseink, megnyilvánulásaink száma.

II. CSELEKVÉSI TERÜLET: HATÉKONY INFORMÁCIÓÁRAMLÁS, DIFFERENCIÁLÁS, PÁRBESZÉD

4. cél: A befogadók különféle csoportjaihoz a számukra releváns információkat a nekik megfelelő módon juttatjuk el.

INDIKÁTOROK

A.	A kommunikáció differenciálása nagyobb nyilvánosságot biztosít, az általunk generált hírek közül a különböző célcsoportok megtalálják a számukra releváns tartalmakat.
B.	Belső kommunikációnk szervezett és hatékony, külső kommunikációnk intenzív.

5. cél: A megértés, bizalom és együttműködés biztosítása érdekében az információ többirányú áramlására, párbeszédre és folyamatos visszacsatolásra törekszünk.

INDIKÁTOROK

A.	Rendszeresen érkeznek visszajelzések, inspirációk, vélemények a munkánkkal kapcsolatban.
B.	Fokozódik az aktivitás az online felületeinken.

III. CSELEKÉSI TERÜLET: ÉRDEKKÉPVISELET, MEGÚJULÁS

6. cél: A német nemzetiségi médiumok kommunikációnk kulcsfontosságú szereplői. Tevékenyen hozzájárulunk ahhoz, hogy megfelelő színvonalon működhessenek, valamint, hogy tartalmilag, formailag a megújulás útjára léphessenek.

INDIKÁTOROK

A.	Az általunk fenntartott, illetve támogatott német nemzetiségi médiumok működéséhez szükséges személyi, anyagi és technikai feltételei adottak.
B.	A közmédia német nemzetiségi műsorai szerkesztőségének működéséhez szükséges személyi, anyagi és technikai feltételei, a műsorok sugárzási feltételei javultak.
C.	A szakmai utánpótlás biztosítása érdekében fiatal gyakornokok segítik a német nemzetiségi szerkesztőségek munkáját.
D.	Nyitott szemlélet, új, korszerű online felületek, megújult tartalmak szolgálják a fiatalabb célcsoportokhoz való eljutást.

7. cél: Válgjanak hozzáférhetővé a magyarországi német nyilvánosság számára a közszolgálati média német nemzetiségi műsorainak archivált anyagai.

INDIKÁTOROK

A.	Felkutattuk a német nemzetiségi műsorok értékes archív felvételeit.
B.	Adott annak lehetősége, hogy a felvételek hozzáférhetőek és felhasználhatók.

Impresszum

Steh dazu!

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata stratégiája 2020-ig

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata köszöni minden közreműködő munkáját.

Kiadó:

Magyarországi Németek Országos Önkormányzata

Felelős kiadó:

Heinek Ottó, elnök

Támogató:

Bundesministerium
des Innern

A Németországi Szövetségi Köztársaság Szövetségi Belügyminisztériuma

Budapest, 2016

Jegyzetek
